

Teatriretsensioon "Pidusöök"

Kirjutas Ats Rosenfeld, 10.C
Teisipäev, 19 November 2019 17:47 -

Teatriretsensioon „Pidusöök”

Käisin 24. oktoobril Pärnus Endla teatris vaatamas ajaloolist komöödiat „Pidusöök”, mille aluseks on Platoni „Symposion“ ja Xenophoni „Symposion“

Lavastus viib vaataja demokraatia hälli Ateenasse aastal 416 eKr, kus näitekirjanik Agathon on just võitnud tragöödiavõistluse ja otsustab seda tähistada pidusöögiga, kuhu saavad Aristokallias, Nikeratos, Antisthenes, Pausanias ja Sokrates. Kokku saanud Vana-Kreeka meeste õhtu möödub süües, juues ja muidugi armastusest rääkides.

Teose lavastajateks on Henrik Kalmet, Paavo Piik ja Paul Piik Kinoteatrist. Kolme lavastajat näeb ühes lavastuses korraka harva, kuid mehed said koos töötamisega väga hästi hakkama. Nii vanade alustekstide lavastamisel on enamasti suureks takistuseks alusteose autori mõtte publikule edasi andmine, ilma et see takerduks mitme tuhande aasta vahelisse aega. Tihti lahendatakse tootud probleem teose tegevuse toomisega tänapäeva. „Pidusöögi“ lavastajate suurimaks saavutuseks ongi alustekstide toomine tänapäevase publiku ette, kaotamata selle ümbert originaalset konteksti. Üsnagi nutikas lahendus selle teostamiseks on David Vseviõvi vahejutustused, mis seletavad vaatajatele laval toimunu ajaloolist tausta. Üks lavastuse autorite uudsemaid võtteid on ka pöördlava kasutamine ebatavalistel viisidel. Näiteks transporditakse sellega lavale näitlejaid ning antakse nende tegevustele liikumist juurde.

Lavastuse suureks tugevuseks on näitlejate tase. Ühe külalishäälse näitlejaga truppi kuuluvad Sten Karpov (Aristokallias), Märt Avandi (Agathon), Ago Anderson (Nikeratos), Meelis Rämmeld (Antisthenes), Sander Rebane (Pausanias), Sepo Seeman (Sokrates) ja Carmen Mikiver (ori). Tänu nii professionaalsetele näitlejatele muutub kogu tükk palju tõepärasemaks.

Teatritsensioon "Pidusöök"

Kirjutas Ats Rosenfeld, 10.C

Teisipäev, 19 November 2019 17:47 -

Parima näitlejatöö teeb minu arvates Märt Avandi, kes mängib veidi edevat ja uhket, kuid samas väga sõbralikku Agathonit, kelle mängimiseks kasutab näitleja oskuslikult omapärast häält ja iseloomulikke žeste. Näiteks on väga meeldejääv tema käte liikumine, kui jututeemaks tuleb armastus. Iga tehtud liigutuse, astunud sammu ja öeldud sõnaga väljendab Avandi kerget üleolekut teiste suhtes. Näiteks räägib ta väga rahulikult ning filigraanselt, millega ta näitab enda enesehinnangut ja peenust. Mitte ühelgi korral ei lähe ta ka liiale ega muutu teiste tegelaste suhtes liiga upsakas, vaid suudab jääda hoolivaks, ent uhkeks. Märt Avandi mängib oma kergete, kuid tabavate käeliigutuste, uhke pilgu ja omapärase häälega välja rolli, mida on lihtne üle teha. Ta pani ühel hetkel pealtvaatajad itsitama oma naljadega, järgmisel momendil sügavalt mõtlema.

Sepo Seeman mängib filosoof Sokratest, kelle tegelaskuju on ümbritsetud väarikuse ja suursugususega. Seeman saab filosoofi suurtes jälgedes astumisega väga hästi hakkama, kogu näitleja liikumine on tasakaalukas ja ette mõeldud ning iga lause peidab endas suuremat mõtet. Rääkides ja liikudes on ta väga rahulik ning suudab kõneleda sisendavalt ja ennast uskuma panevalt. Sokratese väarikusest hoolimata teeb ka tema etenduse vältel tihti nalja ja nendel hetkedel jääb tegelase filosoofiimidž just tänu sellele tagaplaanile. Nalju rääkides Seemani žestid ja rääkimine muutuvad kiiremaks ning nendest kaob väarikus ja suursugusus. Näitleja näoilmed täiustavad tegelaskuju suurepäraselt, tuues esile nii väliselt rahuliku ja targa kui ka sisemiselt humoorika ja lõbusa kreeklase.

Sander Rebane mängib maadleja Pausaniast, kelle noor tegelaskuju on Rebasele väga sobiv, sest kogu etenduse jooksul paiskub temast energiat ja indu. Ta kõlav ja värske kõnelemisviis ning järsud pea ja pilgu pööramised puhuvad tegelasse sisse elujõudu ja noorust. Etenduse teises pooles puhkeb armastus kahe väga silmapaistva tegelase, Pausaniase ja Agathonit vahel. Selles olukorras mängib Rebane väga tõetruult armunud ning suudab usutavalt edasi anda oma tundeid ja eufooriat. Mehe häälel on armastusest rääkides pehmem ning ta kõneleb rahulikumalt ja aeglasemalt, pilk uitab ringi ning näoilmed paiskavad saali rõõmu ja õnnetunnet. Pausaniase uhkus pole muidugi võrraldav Agathonit omaga, kuid ka tema teadvustab endale kuulsust ja menukust ning Rebane suudab ka selle ilmekalt välja tuua, väljendades jõulise kehahoiaku ja selge ning tugeva häälega oma enesekindlust ja -hinnangut.

Lavastuse heliline kujundaja on suurte kogemustega Feliks Kütt. Laval kõlab tihti taustaks ajastule iseloomulikke palasid, mis loovad nii pidusöögile kohase meeoleu kui ka toovad ajastu vaatajatele lähemale. Muusikal on väga oluline roll ka näitlejate tantsus, mille lavastas koreograaf Rauno Zubko.

Teatriteose kunstnik on Illimar Vihmar. Kuna lavastuse tegevus leiab väga suure osas aset

Teatritsensioon "Pidusöök"

Kirjutas Ats Rosenfeld, 10.C

Teisipäev, 19 November 2019 17:47 -

ühes ja samas kohas, ei saanud kunstnik väga suures mahus oma oskusi näidata, kuid ta suutis talle antud võimalused väga hästi ära kasutada. Peaaegu kogu tegevuse taustaks on Vana-Kreeka templi esiosa. Kui tegelased pidusöögiga alustavad, tõusevad neile tõstelavaga ette lamamisasemed, kus enamik meeste tegevustest aset leiab. Kunstniku ja lavastaja koostöös sündis ka pöördlaval asetsev laud, mis hiljem muutub Sokratese vanniks. Näitlejate riietuse lõi kostüümikunstnik Marie Vinter. Mehed kannavad seljas kitoone, mida kasutatakse ka tegelaste jõukuse näitamiseks – rikkamad mehed võivad endale lubada värvilisemaid ja uhkemaid riideid, samas kui vaesemad kannavad ainult valget riietust.

Etendus oli minu jaoks vägagi humoorikas, kuid samas ka üpriski mõtlemapanev ning ma lahkusin saalist heade emotsioonide ja uute mõtetega. Läbi huumori muudetakse filosoofia publikule huvitavamaks ja kättesaadavamaks. Mõttekäike ei lahuta publikust ka pea 2500-aastane ajavahemik. Lavastuse iga osa looja on omal alal kõrgelt hinnatud ja igaüks neist teeb oma tööd suurepäraselt. Näitlejate suurepärase sulandumine ja autorite imeline töö teevadki „Pidusöögist” ühe parima lavastuse, mida ma kunagi näinud olen ning ma soovitan seda vaatama minna kõigil, kes soovivad rohkem teada saada armastuse keerulisest olemusest.

Ats Rosenfeld, 10.C